

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1579/21-S

Název	Střední průmyslová škola, Vlašim, Komenského 41
Sídlo	Komenského 41, 258 01 Vlašim
E-mail	bares@sps-vlasim.cz
IČ	61664553
Identifikátor	600006697
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Bohumil Bareš
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Komenského 41, 258 01 Vlašim
Termín inspekční činnosti	8., 9., 13. a 14. prosince 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Střední průmyslová škola, Vlašim, Komenského 41 (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. K 30. září 2021 škola vzdělávala v denní formě ve čtyřletých oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou Mechanik seřizovač, Nábytkářská a dřevařská výroba, Strojírenství, Stavebnictví a Technické lyceum 226 žáků. Jejich počet od poslední inspekční činnosti poklesl o třetinu, od roku 2018 je stabilní. Zvyšuje se počet zájemců o obor Mechanik seřizovač, zájem o ostatní obory je nižší.

V tříletých oborech středního vzdělání s výučním listem Strojní mechanik a Obráběč kovů se vzdělává 24 žáků. Nejvyšší povolený počet žáků ve škole je využit z 55 %.

Škola identifikuje 16 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a tři cizince, z toho dva s částečnou jazykovou bariérou.

V domově mládeže bylo vykázáno 31 ubytovaných, stravování je zajištěno ve školní jídelně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) řídí školu od roku 2018. Z dlouhodobých cílů se daří zlepšovat materiální podmínky a připravovat žáky po odborné stránce pro trh práce. Částečně se daří naplňovat záměr efektivního využití moderních vyučovacích metod a prohlubování spolupráce se sociálními partnery. Vzdělávání probíhá podle ŠVP, které vedení školy v roce 2020 vhodně inovovalo ve vztahu k výsledkům vzdělávání žáků posílením časové dotace předmětů společné části maturitní zkoušky. ŠVP domova mládeže efektivně cílí na využití volného času žáků.

Struktura řízení odpovídá charakteru školy, oborové skladbě a organizaci výuky. Ředitel účelně navázal na předchozí vedení školy a úzce spolupracuje se zástupci pro teoretickou i praktickou výuku a vedoucím vychovatelem. Každodenní operativní řízení a vnitřní informační systém vhodně doplněný o platformu využívanou v době distanční výuky jsou funkční. Příležitostí ke zlepšení je využití potenciálu předmětových komisí a školního poradenského pracoviště k analýze průběžných i závěrečných výsledků vzdělávání. Řídící a kontrolní činnost ředitele je plánovitá, v některých oblastech však vyžaduje zlepšení. Nedostatky se vyskytly v obsahu preventivního programu školy a ŠVP.

Ředitel dbá na vlastní profesní rozvoj a usiluje o zajištění vzdělávání odborně kvalifikovanými pedagogy. V relativně stabilním pedagogickém sboru, vhodně doplněném odborníky z praxe, desetina pracovníků nemá odbornou kvalifikaci. Částečně účelné další vzdělávání pedagogických pracovníků je zacílené na odbornost vyučujících a získání digitálních kompetencí, pouze v malé míře na aktivizační metody ve výuce. Hospitační činnost vedení školy je zaměřená na hodnocení kvality vyučování, méně na přijímání opatření ve vztahu ke zjištěným skutečnostem.

Ve školním poradenském pracovišti vzájemně spolupracují výchovná poradkyně a školní metodička prevence, které si kvalifikaci aktuálně doplňují studiem. Menší zkušenost školní metodičky prevence se projevila v neúplném zajišťování poradenských služeb ve škole.

Díky funkční spolupráci se zřizovatelem se zkvalitňují materiální a finanční podmínky pro vzdělávání. Škola nadále využívá vhodné vlastní prostory pro ubytování žáků v domově mládeže a realizaci praktického vyučování. Od poslední inspekční činnosti byla účelně zrekonstruována budova s učebnami pro výuku nematuritních oborů a oboru Mechanik seřizovač, daří se zlepšovat vybavení školy výpočetní technikou. Průběžně je obnovováno strojní a technologické vybavení dílen.

O pravidlech a podmínkách bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci preventivně a opakovaně poučováni, počet úrazů meziročně klesá. Nutné je obnovení platnosti revizí na elektrické přístroje, se kterými žáci přicházejí do styku při vzdělávání.

K naplňování ŠVP napomáhá částečně účelné propojení teoretického a praktického vzdělávání. Odborný výcvik probíhá pouze ve školních dílnách, realizace odborné praxe maturitních oborů také u sociálních partnerů. Časté odborné přednášky a exkurze u firem rozvíjejí odborné kompetence žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách byla zaznamenána pozitivní atmosféra a vzájemný respekt učitelů a žáků. Výuka účelně propojovala teorii s praxí, vzdělávací cíle správně vycházely z dosavadních žakovských znalostí a dovedností, všichni učitelé projevovali o žáky zájem a vhodně je podporovali. Méně pozornosti bylo věnováno rozvíjení postojových cílů. Od předešlé inspekční činnosti se zvýšil počet hospitovaných hodin, ve kterých byli téměř všichni žáci aktivně zapojeni do výuky. V polovině hodin vedených frontálně však byla míra zapojení žáků nízká. Nedostatečně byla využita kooperativní práce žáků i možnost vést cílenou diskuzi k zadanému úkolu v rámci analýzy nebo řešení problému. V závěru hodin se učitelé účelně věnovali shrnutí a zhodnocení probraného učiva, ale jen ojediněle využívali efektivní zpětnou vazbu formou vzájemného hodnocení nebo sebehodnocení žáků. Nedařila se diferenciaci výuky především ve vztahu k víceoborovým třídám, učitelé neindividualizovali obsah vzdělávání, ve většině hodin žáci plnili stejné typy úkolů a příkladů.

V českém jazyce a literatuře učitelé správně rozvíjeli dosavadní znalosti a dovednosti žáků a aktivizovali je problémovými otázkami. Žáci efektivně pracovali v organizačně pestré hodině literatury zaměřené na rozvoj čtenářské gramotnosti a vyhledávání informací. Ve dvou třetinách hodin založených na předávání hotových informací a na procvičování učiva učitelé až na výjimky žáky dostatečně nevedli k práci s textem, ke kritickému myšlení ani k obsahově náročné komunikaci. Při výuce společenských věd učitelé správně rozvíjeli postojové cíle a žáci byli účinně aktivizováni při debatě o aktuálním společenském dění.

Vyučovací hodiny cizích jazyků byly zaměřeny většinou na čtení a překlad textů a na procvičování gramatiky, pouze ojediněle se vyskytla účelná aktivní komunikace. Převládala méně efektivní frontální výuka a samostatná práce žáků nediferencovaná podle jejich schopností a komunikačních dovedností. Průběžné hodnocení práce žáků a závěrečné shrnutí učiva se vyskytlo pouze ojediněle.

Učitelé při systematické práci v hodinách matematiky vhodně využívali učebnic a vytvořených výukových materiálů, dobře vysvětlili učivo a uváděli praktické využití probírané látky. Frontální organizace výuky kombinovaná s řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků v závěrečném ročníku byla účelná pouze částečně, neboť neposkytovala dostatečnou zpětnou vazbu o zvládnutí učiva všemi žáky. V hodinách informatiky žáci pracovali samostatně, učitel jim účelně individuálně pomáhal a efektivně je hodnotil. Průběžné motivační hodnocení ve výuce přírodovědných předmětů bylo pro žáky vhodným povzbuzením k dalším činnostem a mělo pozitivní vliv na jejich aktivitu. Vyhledávání informací, práce ve dvojici a vzájemné hodnocení přispěly k efektivitě výuky.

Při výuce tělesné výchovy učitelé vhodně zařazovali pestré aktivity. Žáci se intenzivně věnovali kolektivním sportům, posilovacím cvikům, zdokonalování stylu bruslení a nácvičku hokejových prvků.

U vyučujících odborných předmětů bylo patrné jejich osobní zaujetí oborem a snaha předat žákům co nejvíce praktických poznatků. V polovině výuky byly účelně využity efektivní metody a formy práce a podporována názornost. Příkladné bylo propojení teoretické a praktické výuky v hodinách vedených odborníky z praxe oboru Stavebnictví a efektivní samostatná práce s počítačovým programem v hodinách oboru Nábytkářská a dřevařská výroba. Převládající frontální organizace vyučování s předáváním hotových poznatků v polovině hodin však často vedla u žáků ke ztrátě pozornosti a nepodporovala

jejich systematickou práci. Pouze někteří vyučující se snažili ověřit, zda žáci pochopili učivo.

V praktickém vyučování strojírenských oborů ve školních dílnách vycházely pracovní činnosti žáků vhodně z jejich znalostí a dovedností. Vyučování bylo dobře organizačně promyšleno a téměř všichni žáci pracovali se zájmem. Dokázali samostatně ovládat strojní vybavení a účelně využívali náradí a náčiní při zpracování materiálu. Vyučující sledovali kvalitu práce a vyžadovali od nich správné pracovní návyky, dbali na bezpečnost práce i úklid pracoviště. Žáci oboru Nábytkářská a dřevařská výroba samostatně zpracovávali v truhlářské dílně zdařilé výrobky jako povinnou součást maturitní práce. Žáci oboru Stavebnictví ve stavební dílně při práci ve dvojicích účelně získávali základní profesní dovednosti.

V rámci volnočasových aktivit domova mládeže jsou realizovány odpolední programy se společenskými hrami, které přispívají k adaptaci, socializaci a rozvoji kognitivních funkcí ubytovaných žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola zjišťuje individuální výsledky vzdělávání žáků obvyklými způsoby (písemné a ústní zkoušení, hodnocení praktické činnosti). Elektronický informační systém umožňuje detailně informovat žáky a jejich zákonné zástupce o průběhu a výsledcích vzdělávání. Další informace jsou rodičům předávány na pravidelných třídních schůzkách. Hodnocení výsledků vzdělávání v pedagogické radě má převážně statistickou povahu, chybí systematická analýza příčin neúspěchu především u maturitní zkoušky, jednoznačně formulovaná opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání a ke zvýšení účinnosti metod a forem pedagogické práce, a proto jsou přijatá opatření pouze částečně účinná.

Na konci školního roku 2018/2019 dosáhli žáci školy průměrného prospěchu 2,2, v období distanční výuky se zlepšili na 1,9. Prospívají téměř všichni žáci, z toho s vyznamenáním 5 % v nematuritních a 10 % v maturitních oborech. Vzdělání v závěrečném ročníku v roce 2020/2021 dokončilo více než 80 % žáků příslušného prvního ročníku maturitních oborů a 90 % žáků nematuritních oborů. Přestože v průběhu studia jsou žáci úspěšní, objevují se mezioborové rozdíly. Nejlepší prospěch mají žáci oboru Technické lyceum, žáci oboru Stavebnictví jsou úspěšnější než žáci oboru Strojírenství, méně úspěšní jsou žáci oboru Mechanik seřizovač. Neprospívajícím žákům činily problémy matematika, český a anglický jazyk a některé odborné předměty.

Mezioborové rozdíly se projevují i v úspěšnosti žáků u maturitní zkoušky. Tu konalo v posledních třech školních rocích 98 % přihlášených žáků. Velmi dobrých výsledků dlouhodobě dosahují žáci oborů Technické lyceum, Nábytkářská a dřevařská výroba a Stavebnictví. V uvedeném období ji konali většinou všichni přihlášení žáci a v její společné i profilové části byli úspěšní (s výjimkou jediného žáka v roce 2019, který neuspěl v českém jazyce a literatuře). V rámci ČR ve skupinách příbuzných oborů jsou jejich výsledky v českém i anglickém jazyce nadprůměrné.

Úspěšnost žáků oborů Strojírenství a Mechanik seřizovač ve společné části maturitní zkoušky je dlouhodobě v českém jazyce a literatuře a u oboru Strojírenství i v anglickém jazyce pod průměrem ČR. Příčinou neúspěšnosti žáků jsou zejména jejich výsledky v didaktických testech z českého jazyka a literatury, méně úspěšní jsou však také v profilové části maturitní zkoušky z odborných předmětů.

Z přehledu prospěchu vyplynulo, že žáci mají dlouhodobě problémy v matematice, což potvrzuje i jejich nižší úspěšnost u maturitní zkoušky z tohoto předmětu, který si ale v posledních dvou školních rocích volí pouze zhruba desetina žáků.

Z analýzy prospěchu vyplývá, že v průměru více než polovina žáků 4. ročníků je ohrožena školní neúspěšností. Učitelé jim v rámci prevence nabízejí pouze konzultace a v letošním školním roce nově i doučování pro eliminaci dopadů distanční výuky. Školní poradenské pracoviště se touto oblastí systematicky nezabývá, a proto škola neuplatňuje vhodné postupy vedoucí k odstranění příčin této neúspěšnosti.

Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami škola identifikuje, pedagogové byli informováni o jejich individuálních potřebách a jejich průměrný prospěch odpovídal průměrnému prospěchu ostatních žáků.

Škola si je vědoma důležitosti pozitivní motivace a dbá na oceňování svých žáků, počet pochval výrazně převyšuje počet kázeňských opatření. Absence se ve školním roce 2018/2019 pohybovala kolem 116 hodin na žáka, vlivem distanční výuky klesla na tři čtvrtiny, resp. polovinu. Podíl žáků s neomluvenou absencí i její rozsah byl celkově nízký, škola ji důsledně postihuje kázeňskými opatřeními a promítá se i do hodnocení chování žáků sníženým stupněm. V oblasti prevence se škola účinně zaměřuje na monitorování projevů rizikového chování žáků v oblasti šikany nebo užívání návykových látek.

Vychovatelé v domově mládeže poskytují ubytovaným žákům účinnou podporu při přípravě na vyučování a podporují nadání v nabídce zájmových činností uměleckých i sportovních. Rozvoj pohybových dovedností žáků škola účelně podporuje organizováním pravidelných sportovních kurzů a sportovních dnů, přírodovědnou gramotnost rozvíjí zařazováním přednášek a terénních akcí.

Informace o úspěšnosti žáků ve vzdělávání škola získává také na základě jejich výsledků v regionálních i celostátních odborně, přírodovědně a sportovně zaměřených soutěžích. Při přípravě na soutěže škola žákům poskytuje účelnou podporu a účinně rozvíjí jejich zájmy a profesní orientaci. Úspěšní byli žáci oboru Stavebnictví v krajském kole Středoškolské odborné činnosti.

Funkční je i kariérové poradenství. Absolventi školy studují na vysokých školách převážně technického zaměření nebo se zapojují do pracovního procesu, firmy v regionu o ně projevují trvalý zájem. Polovina absolventů nematuritních oborů si navíc v tomto školním roce účelně rozšiřuje svoji kvalifikaci v maturitním oboru Mechanik seřizovač.

Závěry

Vývoj školy

- Byl jmenován nový ředitel školy.
- Zlepšila se kvalita materiálního vybavení školy.
- Stabilizoval se počet žáků školy.
- Přetrvávají nedostatky z minulé inspekční činnosti zejména ve využívání aktivizačních metod výuky a sebehodnocení či vzájemného hodnocení žáků. Škole se nedaří analyzovat příčiny neúspěšnosti u maturitních zkoušek.

Silné stránky

- Kvalitní podmínky a průběh vzdělávání v oborech Stavebnictví a Nábytkářská a dřevařská výroba se odrážejí v dobrých výsledcích žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká účinnost kontrolní složky řízení se projevila zejména v absenci uceleného systému pro podporu žáků ohrožených školním neúspěchem.
- Nižší rozsah používaného spektra výukových metod a organizačních forem a malá diferenciacie obsahu probíraného učiva vedly k méně účelné podpoře žáků ve vyučovacích hodinách.
- Nízká míra uplatňování postupů k předcházení školní neúspěšnosti vedla k nižší úspěšnosti u maturitních zkoušek žáků oborů Strojírenství a Mechanik seřizovač.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Posílit pedagogické vedení školy zefektivněním metodických a kontrolních aktivit, zacílit další vzdělávání pedagogických pracovníků na využití aktivizačních metod ve výuce.
- Zařazovat pestré organizační formy, využívat aktivizující prvky výuky zaměřené na kritické myšlení a práci s informacemi, vytvářet prostor pro souvislé vyjadřování žáků.
- Vypracovat a aplikovat promyšlenou strategii předcházení školní neúspěšnosti, poskytovat podporu žákům ohroženým školním neúspěchem nejen mimo vyučování, ale především přímo ve výuce cíleným individuálním přístupem vycházejícím z potřeb žáka.
- Zapojit předmětové komise a školní poradenské pracoviště do hodnocení průběžných i závěrečných výsledků vzdělávání a do realizace konkrétních opatření k jejich zlepšení.
- Zintenzivnit a zefektivnit spolupráci se sociálními partnery a dalšími školami v regionu i v zahraničí především v oborech vzdělání zaměřených na strojírenství s cílem zlepšit vzdělávací výsledky žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Střední průmyslové školy, Vlašim, Komenského 41, ze dne 30. listopadu 2009, čj. OŠMS/5891/2001, ve znění pozdějších změn a dodatků č. 1 až 8
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – stav k termínu inspekční činnosti
3. Organizační řád Střední průmyslové školy Vlašim
4. Účetní závěrka k 31. prosinci 2020
5. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně plánu jejich dalšího vzdělávání (vzorek)
6. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, platná ve školním roce 2021/2022 k datu inspekční činnosti
7. Školní vzdělávací programy, účinné k termínu inspekční činnosti
8. Školní řád školy a vnitřní řád domova mládeže, účinné k termínu inspekční činnosti

9. Školní matrika včetně prospěchu žáků – stav k termínu inspekční činnosti
10. Třídní knihy, deníky výchovných skupin domova mládeže a rozvrh vyučovacích hodin – školní rok 2020/2021, 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
11. Záznamy z pedagogické rady a jednání předmětových komisí – školní rok 2020/2021, 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště – školní rok 2020/2021, 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
13. Dokumentace k přijímání uchazečů a k ukončování vzdělávání (vzorek)
14. Výroční zprávy o činnosti školy – školní rok 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021
15. Internetové stránky školy www.sps-vlasim.cz
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2264/15-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavla Vítková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	<i>Pavla Vítková, v.r.</i>
Ing. Vladimíra Hokešová, školní inspektorka	<i>Vladimíra Hokešová, v.r.</i>
Mgr. Eva Karasová, školní inspektorka	<i>Eva Karasová, v.r.</i>
Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice	<i>Hana Borůvková, v.r.</i>
Mgr. Petr Husník, přizvaná osoba, odborník na střední vzdělávání	<i>Petr Husník, v.r.</i>

V Praze 3. 1. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Bohumil Bareš, ředitel školy	<i>Bohumil Bareš, v.r.</i>
--------------------------------------	----------------------------

Ve Vlašimi 17. 1. 2022